

Monumentnummer*: 516912

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 september 2000
Kadaster deel/nr 82971/135

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Arnhem	Arnhem	Gelderland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Arnhem	Burgemeesterswijk

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Arnhem	M			648

Omschrijving**

Inleiding

Het HERENHUIS "Anna Jacoba" maakt deel uit van een rijtje van drie herenhuizen uit 1904 en is gelegen op een hellend terrein op de afgeronde zuidelijke hoek van het Burgemeestersplein en de Zijpendaalseweg. Het herenhuis Burgemeestersplein 3 is evenals het belendende pand (nummer 2) gericht op het driehoekige Burgemeestersplein. Het derde pand in het rijtje (Burgemeestersplein 1) is daarentegen georiënteerd op de Zijpendaalseweg en ziet uit op het Sonsbeekpark aan de overzijde. De drie panden hebben nagenoeg rechthoekige plattegronden met erker-, balkon- en serre-uitbouwen en zijn met de lange zijden aan elkaar gebouwd. Enerzijds zorgen het uniforme materiaalgebruik (kalkzandsteen, donkere speklagen) en de gehanteerde architectuurstijl (overgangsarchitectuur met invloeden van de Art Nouveau en de Chalet-stijl) voor samenhang tussen de drie huizen. Anderzijds leggen de terugsprongen in de bouwmassa, de topgevels en de overstekende daken (verschillende bedekking per pand) de nadruk op de afzonderlijke panden. De herenhuizen Burgemeestersplein 1, 2 en 3 zijn in detaillering verwant aan het werk van architect W. Diehl.

De Burgemeesterswijk ligt ten noorden van het Arnhemse centrum, ingeklemd tussen de Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg. De omstreeks de eeuwwisseling tot ontwikkeling gebrachte woonwijk ligt op de noordoostelijke helling van het stuwwallencomplex tussen de Rijn en de Jansbeek en grenst aan het Sonsbeekpark. Kenmerkend voor de wijk zijn de verruimingen van de straten tot driehoekige pleinen, vanwaar zichtassen lopen naar het Sonsbeekpark. De bebouwing in het zuidelijke deel van de wijk bestaat

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoofdzakelijk uit aaneengesloten rijen herenhuisen.

Omschrijving

HERENHUIS van twee bouwlagen en zolderverdieping op nagenoeg rechthoekig grondplan. De zolderverdieping heeft een afgeplat schilddak met twee aangekapte zadeldaken en is belegd met rode tuiles du Nord. Het dak wordt afgesloten door een geprofileerde houten daklijst.

De kalkzandstenen voorgevel en rechter zijgevel (tot en met de risaliet) zijn in staand verband gemetseld en voorzien van een uitgemetselde plint in rode steen en speklagen in donkere steen ter hoogte van de dorpels. Het achterste gedeelte van de rechter zijgevel en de achtergevel van rood/bruine baksteen zijn in kruisverband gemetseld en voorzien van speklagen in gele baksteen ter hoogte van de dorpels.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft een risaliet aan de linker zijde. De risaliet bestaat uit een driezijdige erker in de eerste bouwlaag en een balkon in de tweede bouwlaag, en wordt bekroond door een Vlaamse gevel. De erker heeft twee gekoppelde schuifvensters met tweeruits bovenlichten onder een blinde segmentboog tussen twee enkelruits schuifvensters met tweeruits bovenlichten. De zijden van de erker worden afgesloten door een houten goot op gesneden klossen, waarboven een driehoekig, gebogen dakje met zinken bedekking. De hoekpenanten van de erker zijn tot aan de zolderverdieping opgemetseld in de vorm van luchtboogconstructies met geprofileerde hardstenen ezelsruggen. Het balkon is afgezet met houten geprofileerde hekken en wordt aan de bovenzijde afgesloten door een lessenaardak met rode tuiles du Nord (ingeklemd tussen de luchtboogconstructies). Boven het lessenaardak bevindt zich een gepleisterde strook met de naam: "ANNA JACOBA". De dubbele balkondeur heeft een getoogd vierruits bovenlicht onder getoogde strek. Aan weerszijden van het balkon bevindt zich een smal enkelruits schuifvenster met schuin afgesloten, tweeruits bovenlicht. De Vlaamse gevel bezit twee gekoppelde schuifraampjes met tweeruits bovenlichten onder een rechte strek. Deze gevel wordt afgesloten door een uitkragend zadeldak op klossen met windveren. De rechter travee van de voorgevel heeft in de eerste en tweede bouwlaag twee gekoppelde schuifvensters met tweeruits bovenlichten onder een blinde segmentboog. Dit gedeelte van de voorgevel wordt afgesloten door een uitkragend dakschild op sierspanten. Een bakstenen waterlijst markeert de verdieping. De lekdorpels zijn eveneens van baksteen.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft een middenrisaliet met topgevel, waarin in de eerste bouwlaag een rondboogvormig afgesloten ingang (paneeldeur met naald voorzien van twee ruitjes met smeedijzeren roosters, zij- en bovenlichten, hardstenen dorpel) en smal venster aan de linker zijde; in de tweede bouwlaag twee gekoppelde schuifvensters met tweeruits bovenlichten onder blinde segmentboog; twee gekoppelde venstertjes met tweeruits bovenlichten in de zolderverdieping. Links van de risaliet bevindt zich een uitgemetselde schoorsteen die ter plaatse van de snijlijn van het afgeplatte schilddak en het aangekapte zadeldak is opgemetseld. Links van de schoorsteen is in het schilddak een houten dakkapel geplaatst met lessenaardak en stolpraam. Rechts van de middenrisaliet is een kolenschuurtje uitgebouwd met een getoogde opgeklapte deur.

De ACHTERGEVEL heeft in de eerste bouwlaag een bakstenen, eenlaags uitbouw met twee gekoppelde draairamen en tweeruits bovenlichten (links), en een serre onder plat en lessenaardak (gesmoorde Friese pannen) met dubbele tuindeur tussen enkelruits vensters (rechts). In de tweede bouwlaag bevinden zich twee gekoppelde balkondeuren met tweeruits bovenlichten en een enkele deur met tweeruits bovenlicht, beide onder rechte strekken. De balkonhekkens zijn gemoderniseerd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het rijk uitgevoerde INTERIEUR bezit onder meer een kelder met troggewelven op ijzeren liggers; een tochtportaal met terrazzo-vloer met polychrome mozaïekranden en rozetten; een hal met zwart marmeren plinten en trappenhuis (houten wenteltrap met binnenboom en geprofileerde trappalen); een kamer en suite in de eerste bouwlaag met stucplafonds (geprofileerde lijsten en middenrozet), in de voorkamer polychroom beschilderd met florale motieven (banden met roze rozen en vakken met bladmotieven), originele schuif- en paneeldeuren (in de voorkamer gehout), zwart marmeren schouwen (in de voorkamer met twee vrijstaande zuilen); een serre met wit marmeren vloer en betegelde wanden in Art Nouveau stijl; een kamer en suite op de verdieping (schuifdeuren zijn verwijderd en dicht gezet) met wit geschilderde stucplafonds zoals op de begane grond; een met kraalschroten betimmerde zolderverdieping.

Waardering

HERENHUIS uit 1904.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een woonhuis in overgangsarchitectuur en invloeden van de Art Nouveau en de Chalet-stijl, met hoogwaardige esthetische kwaliteiten in exterieur en interieur, zoals bijzonder materiaalgebruik, ornamentiek en interieurelementen: kalkzandstenen gevels, zeer rijke stucplafonds, betegeling in Art Nouveau-stijl, paneeldeuren met omlijstingen, houten trappenhuis met bewerkte trappalen, zwart marmeren schouwen).
- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een rijtje van drie monumentale herenhuizen en wegens de markante situering op de hoek van de Zijpendaalseweg en het driehoekige Burgemeestersplein in relatie met het tegenover gelegen Sonsbeekpark. Als zodanig vormt het een karakteristiek en, vanwege de verschijningsvorm, essentieel onderdeel van deze omstreken de eeuwwisseling tot ontwikkeling gebrachte woonwijk.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument